



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

# **De Vita Et Rebus Gestis Christophori Bernardi Episcopi Et Principis Monasteriensis Decas**

**Alpen, Johann von**

**Coesfeldiae, 1694**

26. Principis dehortatoriæ ad Civitatem. Ejusdem exprobatio cum Urbis  
Hanseaticis.

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68495](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68495)

1657.

304 CHRISTOPH. BERNARD.

tiosum. Fore hæc beneficia illius benevolentia, à Legatis Reip. huius, quando cum Hispano Rege Monasterij de pace tractabant, non raro commonstrata.

26.  
Dohortatoria  
Principis ad  
Civitatem.

Utprimùm hæc intellexit Princeps, conatus eos publicam ab Imperio defectionem interpretatus, acerrimis litteris decimâ tertiâ Maij Coesfeldiæ datis Civitatem dehortatur. Audire se Monasterienses, ut ceteros tot jam annorum excessus sileat, eò nunc seduci se passos, ut non solum intra limites Imperij, operâ exauthorati à se Consiliarij nunc Syndici Civitatis Drachterj, tam juri suo superioritatis, quam Cæsaris decreto exitiosa tentare ausint; verùm etiam defuncto jam Imperatore (nam Ferdinandus Tertius Mense Aprili obierat) apud exteros, quasi fas & æquum omne in Germaniâ exularet, sacras Imperij leges, probroso magis facinore, pravarentur. Id dedecere subiectos sacramento Principi obligatos; & eâ ratione contemni Imperatoris, Romanique Imperij, & durante nunc Interregno, Vicariorum ejus, Bavari ac Saxonum Electorum authoritatem. Non posse nec velle se captis adeò temerariis indulgere, neque minùs dehortari, ut se contineant, quam admonere seriò,

ut

ut Sehonefitana compositioni, ut sententia Caesaris vivant obsequentes. Nō pareant, legibus definitum esse, quibus subditorum pervicacia titulis insigniri mereatur; & quibus tandem suppliciiis etiam digna sint istiusmodi peccata, sed & ex annalibus & ipso experimento constare, quam tragicos plerūque & insperatos eventus secum trahant. Invocare se DEUM, qui cordium scrutator sit, suae testem innocentiae, si qua mala succedant, cum palam sit omnibus, eo semper animo suos se profecutum, qui Principem, qui Patrem deceat. Religione quidem prohiberi se, ne quidquam eorum, quae sibi, quae Principatui debeantur, avelli, vel eripi patiatur, sed nec animum esse vel fuisse unquam, quae Civitatis sint, infringere, quin potius semper ea ipsa pro viribus tueri. Quantumvis mota sint super jurisdictione sibi competente, alia ex altis lites, nunquam tamen nec amica compositionis viam, nec iustitiae tramitem declinasse. Et vel ideo in admirationem se magis rapi, passos Monasterienses a paucis hominibus, qui sub larvâ publicae salutis pessimas animi affectiones tegant, adeo se turpiter seduci, ut eacâ quadem temeritate ad istiusmodi extrema sese effundere praesumant, quae

1657.

ab hominum memoriâ & à tempore Ana-  
baptisticorum tumultuum hactenus in-  
audita sint, quæq; in eum calamitatis  
labyrinthum Civitatem precipitent, ut  
inde, nisi subito recipiscat, non solum  
difficillime erui, sed & iuste timeri  
possit, ne tandem, quod avertat DEVS,  
post certam sui ruinam Uxores, liberi,  
posterius omnes tanta mala serius ali-  
quando deplorent. Posse & debere his  
diebus (quibus Jubileum seu generalem  
noxarum condonationem indulserit Pon-  
tiffex Alexander) meditatus ea con-  
siderari, ut non minus fraudibus in-  
posterum, quam periculis tempestivè  
antevertant.

Ejusdem  
ad Urbes  
Hanse-  
aticas ex-  
probra-  
toria.

Hanseaticis dein Civitatibus ante  
diem undecimum Kalendas Junij expro-  
brat datam nuper favore Monasterientium  
ad confœderatos Belgij Ordines commen-  
dationem. Anno abhinc monitos, na  
rebus Monasteriensibus se immiscerent,  
spem sibi fecisse rejiciendi cuiuscunque  
causa patrocini, & eò majorem, quo  
certius scirent ad se neutiquam perti-  
nere. Præter omnem verò expectatio-  
nem nunc experiri se, Cives suos à qui-  
busdam ac nominatim Gloxinio Urbis  
Lubeca Syndico non solum continuato  
litterarum commercio perverse anima-  
tos, sed ab ipsis etiam Civitatibus, haud  
dubie

dubiè privatâ quorundam utilitate inductis, non ita pridem unitis Belgarum Ordinibus commendatos esse. Varios errores, qui commendatitius istis continentur, presentem extorsisse exprobrationem. Nec enim, primum, ullas unquam litteras ab eis visas esse, quibus asserant, rogatum se non minus ac Cæsarem, ut intacta linquerentur Jura Civitati, quin potius (si Bremam demas) vix se responso dignatos Tabelarium remisisse cum scheda, tradita monitionis teste. Falsò asseri prasidij ius Hanseaticis Civitatibus annexum esse. Inter Civitates Circulorum Saxonia inferioris, Westphalia, Burgundia, imò & extra Imperij fines non unam reperiri, Hanseatici fœderis albo inscriptam; nec tamen ab hominum memoria istiusmodi ius in fraudem suorum Principum sibi unquam asseruisse. Tangi isthoc enunciato quotquot Electorum, Principum, Comitum iisdem in circulis oppida possideant vel Civitates. Imè Coesfeldiam, Warendorpium, Dulmaniam, olim Hanseaticarum membra, velut absurdum relegaturæ. Alias esse Civitates, quæ proximè Cæsari, alias, quæ Principibus subsint; pro cuiusque discrepantiâ, iura quòque discerni oportere. Sed quidquid demum id sit, se  
inter

1657.

inter & Monasterienses super jure praesidii coram Caesare & supremo Imperii Dicasterio aliquandiu disceptatum, illudq; jam statutum esse, cui sine nota contumacia aut rebellionis nec possit, nec debeat Monasterium refragari. Praecipitem videri litterarum Authorem, dum summa quasi Tribunalia praevertens Judicem se faciat, & quod Principis sit, ac esse, pacti Schonestiani, ipsiusq; Caesaris sententia confirmet, ne visis quidem partium argumentis, jus praesidii, ut ab hominum memoria possessum premature aferat Civitati. Libertatem commerciorum perperam involvi, minime scilicet controversam; ea namq; mercatoribus subsidia, eamq; securitatem viis procuratam, ut nisi pertinax obstet quorundam ignavia, integro prope seculo haud opportunius fuerit tempus mercaturam exercendi. Nec istis indigere se Monitoribus, si quid eam in re publica salus postularet. Imploratam Batavorum protectionem derogare Caesaris potestati: Et hisce tamen suggestionibus excitatos adeo Monasteriensium animos, ut instituta Legatione (quod Municipali Civitati nequaquam liceat) apud Batavos foederi Hanseatico adscribi petant. Quid non inde mali nasciturum? Quoque id genus

nus

mus alia dum latius exponit, testari palam, ait, contra inceptores (nisi se corrigant) servare se opportunam sibi, cuiuscumq; damni reparationem. Considerent, ea posse redire tempora, ut amicorum egeant. Nihilo tamen minus hortari se, si sibi, si pluribus cautum velint, ne Gloxinium suasorem audiant, sed commendationem revocent, & Monasterium remittant ad Caesaris Tribunal.

Dum variis interea libellis Drach- Resolu-  
terus cum suo Collega urget Hagæ Co- tio Bata-  
mitis Ordinum resolutionem, quarto Ca- vorum  
landas Junij hæc tandem prodit. Postu- Mona-  
lata Monasteriensium spatia ad consul- steriensi-  
tandum indigere. A plerisque præsen- bus data.  
tium ibi Delegatorum suis jam submissa  
Provinciis. Earum sensus more isthic  
usitato expectari debere: ac tunc de  
Monasterio ad fœdus Hanseaticum ad-  
mittendo, prout publica salus exigere  
videbitur, ordines promptè disposituros.

Quo lactati responso Drachterus & 27.  
Thormültenius in Westphaliam abeunt, Drach-  
propediem, ubi tempus deliberandi lapsum terus re-  
fuerit, Hagam reverluri. Princeps disperfo dit Mo-  
per vias milite redeuntes intercipere labo- nasteriū.  
rat, sed per itinerum ambages dilapsi in-  
columes Urbem ingressi sunt. Sub hæc  
Wilichius Principis Hagæ Legatus prolixâ  
oratione